

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ FRANCOIS COPPÉE

ΠΩΣ ΠΕΘΑΝΕ Η ΝΟΝΑ

Ως και κάποτε χρόνια, έρχε να μείνω μερικές βδομάδες σ' ένα μικρό χωριό της Βρετανίας.

Ήταν ένας έξι, ένα μικρό-μικρό λιμανάκι, γιά δέκα ως δεκαπέντε σκάφη το πολύ... Έπίσης, πού έβλεπε απ' το χωριό, ένα μικρό μοναστάρι, άνηφορο κ' άποτομο... Λίγο πιά πάνω στο πρώτο βουνάκι της τραχειάς άκτής, θρισκόταν ή έκκλησιά, κατασκευής σχεδόν στο νεογοτταρικό, το όποιο ήταν γεμάτο από άγρια χορτάρια, κ' από τό άποτό ά-γνώστες κανάνας δλον τόν όκεανό...

Σ' αυτό τό γραμμό χωριό, έμεινα ως τό τέλη Σεπτεμβρίου σχεδόν. Ο χωρός, κατά τόν μήνα αυτόν, ήταν άσυνήθιστα χλιαρός και γαλήνιος... Κρατούσα στό μοναστάρι πανδοχείο τού χωριού, μία μεγάλη κάμαρα, άπορριμμένη με άδούβητα, με καθέρας έπιπλα και τής όποιάς τό παράθυρο έ έλειπε στον άνοιχτό όρίζοντα...

Έγγραφα, τήν έποχή εκείνη, κάποιο μεγάλο παρμα, έχοντες γιά σύντροφο τό γλυκό και ανθρωπιστικό μοναχόμαρμα της θάλασσας. Μά δέν μπορεί κανένας να γράφει διαρκώς, κ' έτσι ό περσιότερος ήταν γιά μένα κάτι τό εχθρόστο και ζεικορικόστο...

Τς περιουσιές μου, πήγαινα κοντά στην άροθθαλάσσά. Οταν όμως ή ημέρα ήταν λίγο ψυχρή, και ή θάλασσα είχε μεγάλα κύματα, καθόμιον σ' ένα παιδί παρκατό τού νεογοτταρικού, τό όποιο ήταν φυλαγμένο από τόν σφοδρό άνεμο της θάλασσας, γιαντί μεσολαβούσε ό άγριος της έκκλησίας...

Στόν χειμωνιάτικο ουρανό, στόν όποιο έφτεχναν μαύρα σύννεφα, τό καμπαναριό ύψωνόταν ίσο και σωβλερό. Τα κορμάκια πού φώναζαν εκεί, ψηλά πηγαίνοντας τούσαν, κ' ό ίσοις τόν μεγάλον τούσ φτερόν άντρούδους άπάνω απ' τούσ χαλαμένους φτωχο ύφους...

Τό δειλιό ιδίως, όταν άνάμεσα απ' τό ξερά κλωνιά μιας μηλιάς έβλεπε κανένας τόν ήλιο να διακλειν, ακκινώνοντας τή θάλασσα, αυτό τό άγριο νεογοτταρικό γέμισε τήν ψυχή τού άνθρώπου με μια δυνατή μελαγχολία...

Ένα από αυτά τό δειλιό, κ' ένα επανέμιον άνάμεσα στούς τάρους διαδύοντας τά δούματα στούς Ξύλινους σταυρούς — όλα είχαν τήν ύποσημεία: «Πέθανε στή θάλασσα! — διάβαινα σ' έναν σταυρό, φρεσκο άώματα, τά έβλεψέ λόγια πού με τρώβιαζαν και με συνάγγιαν μαζί»:

«Έδω άνασταίεται
ή Νόνα Λεμαρκί»

Πέθανε στή θάλασσα, στις 26 Οκτωβρίου, έτος 1878, σέ ηλικίας 19 χρόνων...

Πηγαμένη στή θάλασσα... Ένα κορίτσι... Μά ή γυναίκες ποτέ δέν μετάνιουν σέ καρδιά... Πώς λαλούν συνέβη αυτό;

— Τόν τάφο τής Νόνας κινάτε, κίριε; ά-κουσα ξαφνικά πίσω μου, μια σκληρή φωνή.

Γύρισα άποτομο, και είδα ένα θαλασσινό με ξύλινο πόδι, τόν όποιο είχα πίσω από μέρες; στενό φίλο, με μερικά ποτήρια κρασιού πού συνήθιζα να τόν κερνάω ποτέ-ποτέ...

— Ναι; τού άπεκρίθηκα. Μά πιστεύω, πώς έ-οσις ό φαρμάδες δέν δύνάτε γυναίκες στή καρδιά σας... Νομίζω, πώς αυτό σάς φέρνει δυ-στορία!

— Και είνε ή αλήθεια αυτό! με δίκονε ό γεροθαλασσινός. Όμοι: ή Νόνα ποτέ της δέν έπρεπε σέ καρδιά... Θέλετε να μάθετε τήν πει-οίεργή αλλά και θλιβερή ιστορία της;

— Πήρα ύφος προσεχικό, κ' ό γέρος συνουμλητής μου έξεκλώσ-θιος:

— Πρέπει να σάς πώ πρώτα, ότι ό πατέρας τής Νόνας, ό Πέτρος Λεμαρκί, ήταν ένας παλιός ναυτικός, όπως έγω. Είμασ ε παλιοί σύν-τροφοί... Στόν πόλο μου βοήθηκα μαζί, κ' ήταν πληρώθημα αυτός με παρίστανε και με παρηγορούσε...

— Σάν έγινε ή ειρήνη, γύρισα στο χωριό μας... Έγώ με τό ξύ-λινο πόδι μου, μη μπορώντας πια να έργαστώ, ζούσα σάν τό ζώο... Αύτός γύρισε γερός, και δούλε με μια φαρμάρα... Σέ λίγον καιρό, πέθανε ή γυναίκα του και τού άφησε τή Νόνα, ή όσια μόλις ήταν δέκα χρόνων τότε!...

— Όταν ό παλιός μου σύντροφος ταξίδευε, έγώ έμεινα με τή Νόνα, πού ήταν ένα κορμάκι ευγενικό και καλό... Μαζύ, πηγαίναμε στή θάλαγα και μαζεύναμε κοχύλια, γαρίδες κ' άστρακοί. Ά, ήμασταν ένα ξενιάκι χαριτόμοιο!

— Έτσι, πέρασαν δυό χρόνια... ή Νόνα έβριαν τήν επείουτή Μετά-ληψή της, μεγάλην, ψηλάγε σάν λυγρό δένδρο... Μά μια μέρα ά-

παίσα και μύθη, ή ά'Αρμολία — ή φαρμάρα, όπου δούλεε ό Λε-μαρκί, — δούλαζε, κ' ό άγαπητός μου φίλος σφριγύτηνε απ' τή θάλασσα!

...Αφού ή Νόνα έμεινε όρφανή, έπρεπε να γίνει πατέρα της... Τό παιδί αυτό όμως, δέν μπορούσε να παρηγορηθί γιά τό σκληρό χα-μό τού πατέρα του!... Καί έζετε γιατί... Έξ άλλας, μάς ιδέας, τήν όσια έχουν όλες έδω ή γυναίκες; φαναίζονται, πού; ό πεινι-μένο πρέτα να τούσαν ό γή, γιά να μπορούν ή ψυχές των να πα-ρνούαστούν στη Δευτέρα Παροσία!

...Έμεις ό άνδρες δέν πιστεύουμε σ' αυτά τά πράγματα... Μά ή γυναίκες μας — ότως; τό έζετε καλά — είνε πού θροουόμενες... Καί ή Νόνα άναβε κερτά διαρκώς, σ' όλες τής γειτονιάς; έκκληρίες, γιά τήν ψυχή τού πατέρα της!...

...Όσίοσο, ό καρός είνε ένας καλός παρηγορητής... Καί ή Νόνα, αφού πέρασαν λίγα χρόνια, μου φαίνονταν άκριτά παρηγορημένη... Συγχρόνως άσχημα να όμορφάνη και να μεγαλώνη...

...Έ, κίριε!... Δέν σάς τό λέω, επείδη ήμιον ό δεύτερος πατέρας της, αλλά ή Νόνα μου ήταν πραγματικά ή πώ θροουή κ' άωροή καπέλλα τού χωριού!... Ζούσαμε μαζί τρεις πηγαίνοντες... Δέν ήμασταν βέβαια πλούσιοι, αλλά δέν περνούσαμε κ' άσχημα... Πηγαίναμε πάντα μαζί με τή Νόνα και μαζεύναμε άστρακοί; στην άροθθαλάγα, τούσ όποιους και μοσχοπούλουσαμε!... Έτσι, σ' λίγον καιρό, τή όροθθώ-νισσα μ' ένα καλό παιδί, έναν έρμο και δουλκότατο νεανί...

...Μά μέρα στή τή σημερινή, με δινάτον άνεμο, ό σφριγύτης μου με κράτησαν στό σπίτι και ή Νόνα πήγε μόνη τήν στή θάλασσα... Αύτό δέν συνέβαινε, βέβαια, γιά πρώτη φορά... Ήξε-ρα άλλοτε, ότι πόνιωναν κ' άλλα κ' άλλες μαζί της... Μά τό δράδυ, σου είχαν πάει στην άκτι γ' άπτασης και γορζαν στό χωριό με τά καλάθια τούσ γαρίδας, προσέξαν ότι έλειπε από τήν παρέα τούσ ή Νόνα!...

...Α, θεέ μου!... Δέν μπορούσε κανένας ν' άμψάλλη πια; Άγχιση φαίνετα να γυρίση απ' τό θάλαγα ή Νόνα, κινεώθηκε απ' τήν πα-ύθηρα κ' έξέπαινε τή πύλη...

...Αχ, τό νύχτα ήταν έξ ίση γιά μένα!... Πώς τήν πέρασα, κίριε μου, δίχως να τρελλώθω!... Έκλεινα, έκλεινα σπαραχτικά έγώ ό γέρος, λέξ και ήμιον κομιά άδύνατη γυναικόβια!... Καί πού έρχόταν διαρκώς ή ήστια της φτωχής μου Νόνας, ή όσια πιστεύε πώς γιά να πιά κανένας στόν ουρανό, έπρεπε να τόν θάφουν στή γή, στό νεογοτταρικό!

...Μόλις άρχισε ή θάλασσα ν' άποτραβείται πάλι, βρεθήκα μαζί με άλλους στην παραλία, φά-γοντας μπρος ανωκαλόριμα ποσειδά τό άνα-ρμένο πτόμα της...

...Καί τή ξαναόφραμε, κίριε μου!... Άόρρισε έδω ό γερο-θαλασσινός και σπέχισε με φωνή θρηνηδή:

— Τήν βρήκαμε τή Νόνα μου, κίριε μου, ή πάλιν! σ' έναν βορζο γεμάτο από φρούτα!... Εξ-ροντας πώς θα πινάγοντ ή δυστυχισμένη, μόλις είδα τή θάλασσα να τήν τριγύριζε από παντού, έτοιμάστη να π'άνη, έχοντας καταβαμένο σπα-νό τό φουσανάκι της και σταυρομένα στό στή-θος της τά χέρια!...

...Στά όμορφα μάτια μαλλιά της, πλήθος από φρούτα ήταν μετρωμένα... Ήταν βέβαια φα-νεται, πώς θή τήν βρήκαμε και θή τήν θάβαμε στή γή... Καί γαντζώθηκε με τά πόδια της στό βορζο, γιά να μήν τήν σπείραξη άόρριστα τό κίριε!... Ά, μπορώ να τό πώ έγώ, έγώ, ό έπερνούσ στο χωριό, γιά τήν τόλμη μου, πώς προημ μου φρά είδα άνθρώπο, — μά κοπι-λίτσα! — να περμένη με τόσο θόρος, τόν θάνατο!

Ο γέρος έπινε με ιαλή... Στην τελευταία λάμψη τού δειλιού, είδα τά φημένα μάγουλά του να γυαλίζουν, μουσκεμένα καθός ήσαν από τά δάσρια.

Κατεβήκαμε έστρια μαζί στό χωριό... Βαδίζαμε αήλητο... Ή-μιον καταπνεγνιμένο με τό θάνατο τής άλιξές έκείνης κοπέλλας...

Μπροστά μου, μέσα στό μεσογνό άπτερο τού όρφοου και τής θά-λασσας, άναβαν τόρα ό φάρος και τ' άστέρια σάν μίατα σφριγύδρα κ' άγαπημένα, μάτια άγαπημένων ύπόρξων πού τά χάσαμε γιά πάντα...

Nona

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΙΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΙΣΟΓΥΝΙΣ

ή βασίλισσα της Σουηδίας Χριστίνα άπόρριψε, όπως είνε γνω-στό, τή συντροφιά τών γυναικών. Κ' έλεγε συχνά:
— Άγαπό τούσ άνδρες, έξι γιατί είνε άνδρες, αλλά γιατί δέν είνε γυναίκες!